

Ε.Π.

Αριθμός 2547/2017
ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ Δ΄

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριό του στις 18 Μαρτίου 2014, με την εξής σύνθεση: Γ. Παπαγεωργίου, Σύμβουλος της Επικρατείας, Προεδρεύων, σε αναπλήρωση του Προέδρου του Τμήματος και της αναπληρώτριας Προέδρου, που είχαν κώλυμα, Αικ. Χριστοφορίδου, Δ. Κυριλλόπουλος, Σύμβουλοι, Μ. Σωτηροπούλου, Μ. Αθανασοπούλου, Πάρεδροι. Γραμματέας η Ι. Παπαχαραλάμπους.

Για να δικάσει την από 15 Δεκεμβρίου 2009 αίτηση:

- των: 1. Νικολάου Παπαεμμανουήλ, 2. Ευαγγελίας Παπαεμμανουήλ, 3. Παρασκευής Λειβαδάρα, 4. Ιωάννου Λειβαδάρα, 5. Πάρη Ραουζαίου, κατοίκων Ερμούπολης Σύρου, οι οποίοι παρέστησαν με τον δικηγόρο Ιωάννη Κυπριωτάκη (Α.Μ. 8325), που τον διόρισαν με πληρεξούσιο, 6. Δέσποινας Ραουζαίου, κατοίκου Ερμούπολης Σύρου, η οποία δεν παρέστη, 7. Αντωνίου Φρέρη, κατοίκου Ερμούπολης Σπύρου, ο οποίος παρέστη με τον ίδιο ως άνω δικηγόρο, που τον διόρισε με πληρεξούσιο, 8. Άννας Φρέρη, κατοίκου Ερμούπολης Σύρου, η οποία δεν παρέστη, 9. Ανδρέα Παπαδόπουλου, 10. Φραγκίσκας Δουράτσου, 11. Χαραλάμπους Ψαλίδα, 12. Γεωργίου Βακονδίου, κατοίκων Ερμούπολης Σύρου, οι οποίοι παρέστησαν με τον ίδιο ως άνω δικηγόρο, που τον διόρισαν με πληρεξούσιο, 13. Κωνσταντίνου Νομικού, 14. Ελευθερίας Νομικού, 15. Μιχαήλ Ζέμπηλη, κατοίκων Ερμούπολης Σύρου, οι οποίοι δεν παρέστησαν, 16. Αντωνίου Πρίντεζη, 17. Μαρίας Πρίντεζη, 18. Σπύρου Ξαγοράρη, 19. Βασιλείας Ξαγοράρη, 20. Δημητρίου Ξαγοράρη, 21. Σταυρούλας Σασσάνη, 22. Χρυσάνθης Αθυμαρίτου, 23. Μιχάλη Γεωργιάδη, 24. Κωνσταντίνου Γεννάδιου, 25. Γεωργίου Αρτέμη, 26. Αντωνίου Κορνιλάκη, 27. Αλοΐσιου

./.

Γαδ, 28. Ιωάννου Κίκιλη, 29. Αντωνίου Ρηγούτσου, 30. Μαργαρίτας Κάμπαξη, 31. Ελευθερίου Γιαννακόπουλου, 32. Ευάγγελου Αλεξανδρίδη, 33. Χαραλάμπους Δαλέζιου, 34. Ιωάννου Δεναξά, 35. Πετρούλας Φρέρη 36. Ηλία Σκευοφύλακα, 37. Κωνσταντίνου Πιτσικάκη, 38. Αντωνίου Λειβαδάρα, 39. Μηνά Αλιφραγκή, κατοίκων Ερμούπολης Σύρου, οι οποίοι παρέστησαν με τον ίδιο ως άνω δικηγόρο, που τον διόρισαν με πληρεξούσιο και 40. Ευγενίας Κανακάρη, κατοίκου Ερμούπολης Σύρου, η οποία δεν παρέστη,

κατά των: 1. Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και ήδη Εσωτερικών, ο οποίος παρέστη με την Αλεξάνδρα Δημητρακοπούλου, Πάρεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους και 2. Δήμου Ερμούπολης Σύρου και ήδη Δήμου Σύρου - Ερμούπολης, ο οποίος δεν παρέστη.

Με την αίτηση αυτή οι αιτούντες επιδιώκουν να ακυρωθούν: 1. η υπ' αριθμ.33/2009 απόφαση της Ειδικής Επιτροπής Νομού Κυκλάδων του άρθρου 152 του ν. 3463/2006 και 2. η σιωπηρή απόρριψη της από 23.10.2009 προσφυγής τους ενώπιον του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας Ν. Αιγαίου.

Οι πληρεξούσιοι των διαδίκων δήλωσαν, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 21 του Κανονισμού Λειτουργίας του Δικαστηρίου, ότι δεν θα αγορεύσουν.

Η εκδίκαση άρχισε με την ανάγνωση της εκθέσεως της εισηγήτριας, Συμβούλου Αικ. Χριστοφορίδου.

Μετά τη δημόσια συνεδρίαση το δικαστήριο συνήλθε σε διάσκεψη σε αίθουσα του δικαστηρίου και

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα
Σκέφθηκε κατά τον Νόμο

1. Επειδή, για την άσκηση της κρινομένης αιτήσεως έχει καταβληθεί το νόμιμο παράβολο (1095789/2009 ειδικό γραμμάτιο παραβόλου, σειράς Α').

2. Επειδή, με την αίτηση αυτή ζητείται η ακύρωση των ακολούθων

πράξεων: α) της 189/2009 αποφάσεως του Δημοτικού Συμβουλίου του Δήμου Ερμούπολης, με την οποία τροποποιήθηκε η προηγούμενη 18/2009 κανονιστική απόφαση του αυτού Δημοτικού Συμβουλίου, σύμφωνα με συμπληρωματική μελέτη της Τεχνικής Υπηρεσίας, και εγκρίθηκε, μεταξύ άλλων, η πεζοδρόμηση των οδών Θυμάτων Σπερχειού και Στ. Πρωΐου (από Ελ. Βενιζέλου έως Κέας) στο κέντρο της Ερμούπολης, καθώς και ο «Κανονισμός Πεζοδρόμων, Πλατειών και χρήσης [αυτών]», ο οποίος αφορά, εκτός άλλων, και τις ανωτέρω οδούς, β) της σιωπηρής, λόγω παρόδου απράκτου της, κατά το άρθρο 150 παρ. 2 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (ν. 3463/2006), προθεσμίας, απορρίψεως, εκ μέρους του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας Ν. Αιγαίου, προσφυγής νομιμότητας που άσκησαν οι αιτούντες κατά της ανωτέρω πράξεως του Δημοτικού Συμβουλίου Ερμούπολης και γ) της 33/2009 αποφάσεως (Συνεδρίαση 18/5.11.2009) της αρμόδιας για τον νομό Κυκλάδων Επιτροπής του άρθρου 152 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (ν. 3463/2006) Περιφέρειας Ν. Αιγαίου, με την οποία απερρίφθη προσφυγή των αιτούντων κατά της υπό στοιχείο β' σιωπηρής απορρίψεως της πρώτης προσφυγής τους από τον ως άνω Γενικό Γραμματέα.

3. Επειδή, τη δίκη νομιμοποιείται παθητικώς να συνεχίσει ο Δήμος Σύρου – Ερμούπολης, συσταθείς με συνένωση των Δήμων Ερμούπολης, Άνω Σύρου και Ποσειδωνίας δυνάμει του άρθρου 1 παρ. 2. 29. Α.1 του ν. 3852/2010 (Α' 87), ο οποίος υπεισιήλθε στα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις και συνεχίζει αυτοδικαίως τις εκκρεμείς δίκες των καταργηθέντων δια της συνενώσεως Δήμων, όπως ορίζεται στα άρθρα 283 και 286 του ανωτέρω νόμου 3852/2010.

4. Επειδή, οι αιτούντες με αύξοντες αριθμούς του δικογράφου της αιτήσεως ακυρώσεως 6, 8, 13, 14, 15 και 40 δεν νομιμοποίησαν τον υπογράφοντα το δικόγραφο δικηγόρο κατά έναν από τους τρόπους που προβλέπονται στο άρθρο 27 του π.δ/τος 18/89 (Α' 8), και, συνεπώς, η

αίτηση πρέπει ν' απορριφθεί ως προς αυτούς ως απαράδεκτη.

5. Επειδή, οι λοιποί αιτούντες άσκησαν την κρινόμενη αίτηση, όπως και τις προηγούμενες προσφυγές νομιμότητας που απερρίφθησαν με τις β' και γ' προσβαλλόμενες πράξεις, επικαλούμενοι την ιδιότητά τους ως δημοτών και κατοίκων του Δήμου Ερμούπολης και, ορισμένοι εξ αυτών, την ιδιότητα του καταστηματαρχή στη συγκεκριμένη περιοχή του κέντρου της πόλεως που πεζοδρομείται. Ισχυριζόμενοι δε ότι οι επίμαχες ρυθμίσεις υποβαθμίζουν την ποιότητα ζωής τους, καθόσον διοχετεύουν κυκλοφοριακούς φόρτους σε οδούς (π.χ. την οδό Κέας) που δεν διαθέτουν τη δυνατότητα, λόγω των χαρακτηριστικών τους, να τους εξυπηρετήσουν, μειώνουν σε μεγάλο βαθμό τις διαθέσιμες θέσεις στάθμευσης και θα προκαλέσουν προβλήματα ανεφοδιασμού και τροφοδοσίας των καταστημάτων και οικονομική ζημία τους, ασκούν την κρινόμενη αίτηση με έννομο συμφέρον.

6. Επειδή, μετά την άσκηση της αιτήσεως ακυρώσεως, εξεδόθη η 146/22.6.2010 απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου του Δήμου Ερμούπολης, με την οποία ανεστάλη η ισχύς της κανονιστικής προσβαλλομένης αποφάσεως 189/2009 ως προς την πεζοδρόμηση της οδού Σταμ. Πρωΐου (μέχρι το ύψος της οδού Κέας). Η επ' αόριστον αυτή αναστολή της ρυθμίσεως περί πεζοδρομήσεως της οδού Σταμ. Πρωΐου ισοδυναμεί προς ανάκληση της αντίστοιχης ρυθμίσεως που περιέχεται στην προσβαλλομένη απόφαση 189/2009 του Δημοτικού Συμβουλίου Ερμούπολης. Συνεπώς, συντρέχει περίπτωση μερικής καταργήσεως της δίκης ως προς το σκέλος της προσβαλλομένης αποφάσεως (189/2009) με το οποίο εγκρίθηκε ρύθμιση περί πεζοδρομήσεως της οδού Σταμ. Πρωΐου και ο σχετικός κανονισμός χρήσεως του πεζοδρόμου αυτού, σύμφωνα με το άρθρο 32 παρ. 1 του π.δ/τος 18/89 (Α' 8).

7. Επειδή, στην παρ. 1 του άρθρου 52 του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας (ν. 2696/1999, Α' 57), όπως η παράγραφος αυτή αντικαταστάθηκε με το άρθρο 46 παρ. 1 του ν. 3542/ 2007 (Α' 50),

ορίζεται ότι: «Μέτρα που αφορούν στη ρύθμιση της κυκλοφορίας, στον καθορισμό των μονόδρομων, ποδηλατόδρομων και κατευθύνσεων της κυκλοφορίας, στην προτεραιότητα οδών, στην αλλαγή της διατομής του οδοστρώματος ή της οδού, στον προσδιορισμό και τη λειτουργία των χώρων στάθμευσης οχημάτων σε κοινόχρηστους χώρους και γενικά στον καθορισμό χώρων στάθμευσης και στην επιβολή περιορισμών ή απαγορεύσεων κυκλοφορίας ή στάθμευσης, λαμβάνονται με αποφάσεις του Νομαρχιακού ή Δημοτικού ή Κοινοτικού Συμβουλίου με βάση μελέτες, που έχουν εκπονηθεί από τις αρμόδιες Τεχνικές Υπηρεσίες των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Οι αποφάσεις αυτές εγκρίνονται από τον Γενικό Γραμματέα Περιφέρειας. ...». Περαιτέρω, στην παρ. 3 του ίδιου άρθρου του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας ορίζεται ότι: «Με αποφάσεις των κατά τις διακρίσεις των δύο πρώτων εδαφίων της παραγράφου 1 αρμόδιων οργάνων και με την αυτή διαδικασία, μπορούν να καθορίζονται, σε κατοικημένες περιοχές, πεζόδρομοι ή περιοχές μόνο για την κυκλοφορία πεζών ή ατόμων με ειδικές ανάγκες ή περιοχές ήπιας κυκλοφορίας. ... Στις μελέτες, βάσει των οποίων εκδίδονται οι σχετικές αποφάσεις, θα περιλαμβάνεται και ο κανονισμός λειτουργίας του πεζόδρομου». Εξ άλλου, σύμφωνα με το άρθρο 75 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (ν. 3463/2006, Α' 114), μεταξύ των αρμοδιοτήτων των δήμων και κοινοτήτων περιλαμβάνεται και «η ρύθμιση της κυκλοφορίας, ο καθορισμός πεζοδρόμων, μονοδρομήσεων και κατευθύνσεων της κυκλοφορίας, η απομάκρυνση εγκαταλελειμμένων οχημάτων και γενικότερα η λήψη μέτρων για την αποφυγή δυσμενών επιδράσεων στην ασφάλεια της κυκλοφορίας, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία» (παρ. Ι, εδ. γ περ. 4). Περαιτέρω, στην παρ. 1 του άρθρου 82 του ίδιου Κώδικα ορίζεται ότι: «Οι κανονιστικές αποφάσεις, που αφορούν τη ρύθμιση της κυκλοφορίας, τον καθορισμό πεζοδρόμων, μονοδρομήσεων και κατευθύνσεων της κυκλοφορίας ... εκδίδονται, μετά προηγούμενη κατάρτιση σχετικών μελετών, οι οποίες έχουν εκπονηθεί ή εγκριθεί από τις Τεχνικές Υπηρεσίες του οικείου Δήμου ή

Κοινότητας ή από τις Τεχνικές Υπηρεσίες Δήμων και Κοινοτήτων των Περιφερειών. Κατ' εξαίρεση εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 52 παρ. 1 του ν. 2696/1999 (ΦΕΚ 57 Α'), όπως ισχύει ...».

8. Επειδή, κατά τα οριζόμενα στην παρ. 1 του άρθρου 52 του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας, όπως η παράγραφος αυτή ισχύει μετά την αντικατάστασή της με το άρθρο 46 παρ. 1 του ν. 3542/2007, οι αποφάσεις των αρμοδίων οργάνων των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης, με τις οποίες θεσπίζονται οι αναφερόμενες στην εν λόγω διάταξη κυκλοφοριακές ρυθμίσεις, υποβάλλονται προς έγκριση στον Γενικό Γραμματέα Περιφέρειας. Η ως άνω πρόβλεψη περί της εγκρίσεως των σχετικών αποφάσεων από τον Γενικό Γραμματέα Περιφέρειας δεν αναφέρεται στον κατά τις γενικές διατάξεις του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων ασκούμενο κατασταλακτικό έλεγχο νομιμότητας επί των πράξεων των οργάνων των ο.τ.α., αλλά, με την εν λόγω διάταξη, καθιερώνεται ειδική διαδικασία θεσπίσεως των σχετικών κυκλοφοριακών ρυθμίσεων, κατά την οποία η τελική αποφασιστική αρμοδιότητα ανήκει σε κρατικό όργανο, δηλαδή, τον Γενικό Γραμματέα Περιφέρειας, ο οποίος ασκεί πλήρη ουσιαστικό έλεγχο των σχετικών πράξεων των οργάνων των ο.τ.α. Οι πράξεις, συνεπώς, αυτές, προ της εγκρίσεώς τους από τον Γενικό Γραμματέα Περιφέρειας, είναι ανυπόστατες ως μη τελειωθείσες και δεν επάγονται έννομα αποτελέσματα (βλ. ΣτΕ 4176, 2675, 819/2013, 1115, 49/2012).

9. Επειδή, με την πρώτη προσβαλλομένη απόφαση (189/2009) του Δημοτικού Συμβουλίου του Δήμου Ερμούπολης τροποποιήθηκε η 18/1989 προηγούμενη κανονιστική απόφαση του αυτού Δημοτικού Συμβουλίου, με την οποία αφ' ενός μεν είχε θεσπισθεί, μεταξύ άλλων, κανονισμός πεζοδρόμων και πλατειών προς εφαρμογή της, ήδη εγκριθείσας, μελέτης «Επικαιροποίηση Κυκλοφοριακής Μελέτης Δήμου Ερμούπολης», αφ' ετέρου δε είχε ανατεθεί στην Τεχνική Υπηρεσία του Δήμου η εκπόνηση συμπληρωματικής μελέτης εφαρμογής η οποία θα ενσωματώσει αιτήματα καταστηματαρχών των οδών Θυμάτων Σπερχειού, Πρωτοπαπαδάκη και

Σταμ. Πρωΐου για πεζοδρόμηση των οδών αυτών. Σε συνέχεια της ανωτέρω αποφάσεως 18/2009 και μετά την ολοκλήρωση της ανατεθείσας συμπληρωματικής μελέτης εκδόθηκε η ήδη προσβαλλομένη κανονιστική απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου, με την οποία τροποποιήθηκε η 18/2009 προηγούμενη κανονιστική απόφαση, με έγκριση της κατά τα ανωτέρω τροποποιητικής μελέτης της Τεχνικής Υπηρεσίας του Δήμου και με σύμφωνες προς την τροποποιητική αυτή μελέτη τροποποιήσεις του κανονισμού πεζοδρόμων, στις οποίες προβλέπεται το πρώτον η πεζοδρόμηση των οδών Θυμάτων Σπερχειού και Σταμ. Πρωΐου (από Ελ. Βενιζέλου έως Κέας) καθώς και ειδικότερες ρυθμίσεις για τις επιτρεπόμενες στους πεζοδρόμους αυτούς χρήσεις. Υπό τα δεδομένα αυτά, η προσβαλλομένη 189/2009 απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου του Δήμου Ερμούπολης εισήγαγε κανονιστικές ρυθμίσεις οδικής κυκλοφορίας που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 52 του Κ.Ο.Κ. Η πράξη όμως αυτή του Δημοτικού Συμβουλίου του Δήμου Ερμούπολης δεν έτυχε, όπως απαιτεί η διάταξη αυτή μετά την τροποποίησή της με το ν. 3542/2007, εγκρίσεως από τον Γενικό Γραμματέα Περιφέρειας, η οποία, κατά τα εκτεθέντα στην προηγούμενη σκέψη, συνίσταται σε πλήρη ουσιαστικό εκ μέρους του έλεγχου των κυκλοφοριακών ρυθμίσεων που υπερβαίνει τα όρια του απλού ελέγχου νομιμότητας. Ως εκ τούτου, η κυκλοφοριακή ρύθμιση περί πεζοδρόμησης των ως άνω οδών, στην οποία προέβη η ως άνω 189/2009 απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου του Δήμου Ερμούπολης, είναι ανυπόστατη, ως μη τελειωθείσα, εφόσον δεν επακολούθησε η έκδοση σχετικής εγκριτικής πράξης του Γ. Γ. Περιφέρειας. Για λόγους όμως ασφαλείας δικαίου, η προσβαλλόμενη αυτή απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου, καθ' ό μέρος διατηρεί την ισχύ της, πρέπει να ακυρωθεί προκειμένου να διαπιστωθεί έναντι πάντων το ανίσχυρο αυτής (ΣτΕ 4176/2013). Συνακυρωτές αποβαίνουν, επίσης, για λόγους ασφαλείας δικαίου η σιωπηρή, εκ μέρους του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας Ν. Αιγαίου, και η ρητή, εκ μέρους

της Επιτροπής του άρθρου 152 του Κ.Δ.Κ., απορρίψεις των προσφυγών, με τις οποίες αμφισβητήθηκε η νομιμότητα της ανωτέρω αποφάσεως του Δημοτικού Συμβουλίου (ΣτΕ 2675/2013).

10. Επειδή, κατόπιν τούτων, η κρινόμενη αίτηση πρέπει ν' απορριφθεί ως προς τους μη νομιμοποιηθέντες αιτούντες, ενώ ως προς τους λοιπούς πρέπει, κατά το μέρος μεν που οι προσβαλλόμενες πράξεις αφορούν στην πεζοδρόμηση της οδού Σταμ. Πρωΐου (από Ελ. Βενιζέλου έως Κέας), η δίκη να κηρυχθεί κατηρημένη, κατά τα λοιπά δε να γίνει δεκτή η αίτηση και ν' ακυρωθούν οι προσβαλλόμενες πράξεις.

Δ ι ά τ α ύ τ α

Απορρίπτει την αίτηση ως προς τους αιτούντες με α.α. του δικογράφου 6, 8, 13, 14, 15 και 40.

Κηρύσσει τη δίκη εν μέρει κατηρημένη, κατά τα αναφερόμενα στο σκεπτικό.

Δέχεται την αίτηση κατά τα λοιπά.

Ακυρώνει: 1) την 189/2009 απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου του Δήμου Ερμούπολης, 2) την σιωπηρή απόρριψη από τον Γενικό Γραμματέα Περιφέρειας Ν. Αιγαίου της από 23.10.2009 προσφυγής των αιτούντων κατά της ανωτέρω αποφάσεως του Δημοτικού Συμβουλίου Ερμούπολης και 3) την 33/2009 (Συνεδρίαση 18/5.11.2009) της Επιτροπής του άρθρου 152 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων Περιφέρειας Ν. Αιγαίου.

Διατάσσει την απόδοση του παραβόλου.

Επιβάλλει στο Δημόσιο και τον Δήμο Σύρου – Ερμούπολης τη δικαστική δαπάνη των αιτούντων που νομιμοποιήθηκαν, η οποία ανέρχεται σε εννιακόσια είκοσι (920) ευρώ.

Η διάσκεψη έγινε στην Αθήνα στις 21 Μαρτίου 2014

Ο Προεδρεύων Σύμβουλος

Η Γραμματέας

Γ. Παπαγεωργίου

Ι. Παπαχαραλάμπους

Αριθμός 2547/2017

-9-

και η απόφαση δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση της 10ης Οκτωβρίου 2017.

Η Προεδρεύουσα Σύμβουλος

Η Γραμματέας

Για τη νόμιμη σήμανση

Αθήνα 8-12-17

Ο/Η Γραμματέας

Αικ. Χριστοφορίδου

Ι. Παπαχαραλάμπους

~~ΣΤΟ ΟΝΟΜΑ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΛΑΟΥ~~

~~Εντέλλεται προς κάθε δικαστικό επιμελητή να εκτελέσει όταν του το ζητήσουν την παραπάνω απόφαση, τους Εισαγγελείς να ενεργήσουν κατά την αρμοδιότητά τους και τους Διοικητές και τα άλλα όργανα της Δημόσιας Δύναμης να βοηθήσουν όταν τους ζητηθεί.~~

~~Η εντολή πιστοποιείται με την σύνταξη και την υπογραφή του παρόντος.~~

~~Αθήνα,~~

~~Ο Πρόεδρος του Δ' Τμήματος~~

~~Η Γραμματέας~~

